

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2629/2019
04.06.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиоца „Еки investment“ д.о.о. из Београда, чији је пуномоћник Бојан Ђорђевић, адвокат из ..., против тужених АА из ... чији је пуномоћник Владимир Ђорђевић, адвокат из ..., ББ и ВВ, обоје из ..., ради утврђења и чинидбе по тужби и ради дуга по противтужби, одлучујући о ревизији туженог АА, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3723/2016 од 29.03.2018. године, у седници одржаној 04.06.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија туженог АА, изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3723/2016 од 29.03.2018. године, у делу којим је одбијена жалба туженог АА у односу на одлуку садржану у ставу првом и четвртном изреке.

Образложење

Виши суд у Београду, пресудом П 2438/10 од 22.09.2015. године, усвојио је тужбени захтев тужиоца, и утврдио да су раскинути уговор о заступању закључен 01.11.2003. године, I анекс уговора о заступању закључен 16.02.2004. године и II анекс уговора о заступању закључен 31.03.2004. године, између тужиоца са једне стране и тужених АА и ББ, са друге стране (став први изреке). Усвојио је тужбени захтев тужиоца, и обавезао тужене АА и ББ, да тужиоцу исплате 3.341.500,00 динара, са законском затезном каматом од 13.11.2003. године до исплате, 2.565.000,00 динара, са законском затезном каматом од 18.02.2004. године до исплате, 6.570.000,00 динара, са законском затезном каматом од 03.04.2004. године до исплате, 66.000 евра, са каматом по стопи коју прописује Европска централна банка почев од 19.02.2004. године до 25.12.2012. године, а од 25.12.2012. године до исплате по Закону о затезној камати, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, 67.766 евра, са каматом по стопи коју прописује Европска централна банка почев од 21.02.2004. године до 25.12.2012. године, од 25.12.2012. године до исплате по Закону о затезној камати, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде (став други изреке). Одбио је, као неоснован тужбени захтев тужиоца, којим је тражио да се утврди да су раскинути уговор о заступању закључен 01.11.2003. године, I анекс уговора о заступању закључен 16.02.2004. године и II анекс уговора о заступању закључен 31.03.2004. године, сви

закључени са туженим ВВ, и тужбени захтев тужиоца, којим је тражио да му тужени ВВ исплати 3.341.500,00 динара, са законском затезном каматом од 13.11.2003. године до исплате, 2.565.000,00 динара, са законском затезном каматом од 18.02.2004. године до исплате, 6.570.000,00 динара, са законском затезном каматом од 03.04.2004. године до исплате, 66.000 евра, са каматом од 19.02.2004. године до исплате, 67.766 евра, са каматом од 21.02.2004. године до исплате, све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде (став трећи изреке). Одбио је, као неоснован противтужбени захтев туженог АА, којим је тражио да му тужилац исплати 365.000 евра, са каматом на тај износ (став четврти изреке). Обавезао је тужене АА и ББ да солидарно накнаде тужиоцу трошкове парничног поступка у висини од 739.250,00 динара, у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде (став пети изреке). Одбио је захтев туженог ВВ за накнаду трошкова парничног поступка (став шести изреке).

Апелациони суд у Београду, пресудом Гж 3723/2016 од 29.03.2018. године, одбио је, као неосноване жалбе тужених АА и ББ и потврдио првостепену пресуду у ставу првом изреке, делу става другог изреке којим су тужени АА и ББ обавезани да исплате тужиоцу 2.565.000,00 динара, са законском затезном каматом од 18.02.2004. године до исплате, 6.570.000,00 динара, са законском затезном каматом од 03.04.2004. године до исплате, 66.000 евра, са каматом по стопи коју прописује Европска централна банка од 19.02.2004. године до 25.12.2012. године, а од 25.12.2012. године до исплате по Закону о затезној камати, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, 67.766 евра, са каматом по стопи коју прописује Европска централна банка од 21.02.2004. године до 25.12.2012. године, а од 25.12.2012. године до исплате по Закону о затезној камати, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, у ставу четвртм и петом изреке (став први изреке). Преиначио је првостепену пресуду у преосталом делу става другог изреке, тако што је одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца, којим је тражио да се обавезу тужени АА и ББ да исплате тужиоцу 3.341.500,00 динара, са законском затезном каматом од 13.11.2013. године до исплате (став други изреке). Одбацио је, као недозвољену жалбу тужене ББ, изјављену против става трећег и шестог изреке првостепене пресуде (став трећи изреке). Одбио је, као неоснован захтев туженог АА за накнаду трошкова другостепеног поступка (став четврти изреке).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у делу којим је одбијена жалба туженог АА у односу на одлуку садржану у ставу првом и четвртм изреке, тужени АА је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао другостепену пресуду у побијаном делу на основу члана 399. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 125/04, 111/09, 36/11 и 53/13 -УС), који се у овом случају примењује на основу члана 506. став 1. важећег Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11, 49/13 – УС, 74/13 – УС, 55/14, 87/18 и 18/20) и утврдио да ревизија туженог АА није основана.

У поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности, на основу члана 399. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, између тужиоца и тужених АА и ББ закључен је уговор о заступању 01.11.2003. године, у коме је наведено да су уговарачи тужилац и адвокати тужени АА, ББ и ВВ, које представља адвокат тужени АА. Из уговора следи да су се уговарачи споразумели да тужилац ангажује адвокате за обављање правних послова везаних за део текућих послова тужиоца, који се односе на област некретнина и разних грађевинских локација, да су адвокати у оквиру обављања послова везаних за текуће послове тужиоца дужни да поред правног консалтинга ангажовањем потребних стручних кадрова, пружају и економски и финансијски консалтинг у делу поверених надлежности и по налозима тужиоца. Констатовано је да су од 01.04.2003. године адвокати почели да извршавају обавезе наведене у уговору, и да су сагласни да се тим уговором регулише накнада, како за будуће, тако и за извршене услуге. Уговорено је да ће тужилац на име накнаде стварних трошкова за послове из члана 2. и 3. уговора, на име адвокатске награде за послове из члана 2., 3., 4. и 8. уговора, исплатити адвокатима укупно 450.000 евра, у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан плаћања, и то 150.000 евра одмах, по потписивању уговора о заступању на основу фактура које ће испоставити адвокати за до сада пружене правне услуге из члана 2. и 3. уговора и део пружених услуга из члана 4. уговора и за стварне трошкове на стварању претходних претпоставки за легитимацију тужиоца у пословима из члана 8. уговора, а да ће 400.000 евра, на име адвокатске награде за послове из члана 8. уговора, адвокатима бити исплаћено на начин и у роковима, који ће бити прецизирани посебним анексом.

Анексом I наведеног уговора, закљученог 16.02.2004. године између тужиоца и тужених АА и ББ констатовано је да уговарачи у потпуности остају при одредбама уговора о заступању од 04.11.2003. године и да анексом регулишу своје односе поводом исплате стварних трошкова у циљу успешне реализације посла из члана 8. уговора о заступању. Констатовано је и да су ради извршења уговорних обавеза које се односе на члан 8. основног уговора адвокати покренули поступак откупа стана на локацији ..., у име носиоца станарског права ГГ, пред општинским органом СО Стари Град; да су закључили предуговор о купопродаји непокретности у изградњи у ..., за стан број ... дана 07.11.2003. године и исплатили продавцу 10% вредности стана, односно 14.862 евра и да су закључили и оверили у суду предуговор о размени непокретности између ГГ и тужиоца. Потписници су сагласно констатовали да је ради реализације посла који је предмет овог анекса и основног уговора о заступању, односно ради успешног обављања послова расељавања локације ..., нужно да у року од једног дана од потписивања тог анекса стави на располагање адвокатима средства у износу од 36.800 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан плаћања, на основу фактуре адвоката, као и износ назначен на решењу надлежног органа Општине Стари Град, којим се ГГ одобрава откуп стана број ..., ... одмах, а на основу посебног рачуна и на исти начин. Истовремено, тужилац се обавезао да ће у најскоријем року, а најкасније закључно са 18.02.2004. године уплатити на рачун адвоката износ коначне купопродајне цене по предуговору о купопродаји непокретности у висини од 133.766 евра и тиме обезбедити закључење уговора и стицање власништва на локацији у

Анексом II уговора о заступању од 31.03.2004. године, уговорне стране су констатовале да је тужилац испунио све своје обавезе у складу са уговором о заступању и I анекса уговора о заступању, да адвокати нису у предвиђеним роковима извршили све своје обавезе према одредбама уговора о заступању и I анекса уговора и

да се овим анексом и стављањем на располагање средстава из члана 3 обезбеђује довршење започетих послова дефинисаних I анексом и овим анексом уговора. Тужени су се обавезали да по стављању на располагање износа од 90.000 евра најкасније до 13.04.2004. године доврше следеће послове и то: обезбеђивање решења о одобравању откупа стана на адреси ... у име ГГ од СО Стари Град, са откупном ценом стана; закључење и овера уговора о размени станова између ГГ и тужиоца у складу са предуговором о размени, увођење тужиоца у посед тог стана и укњижба власништва у земљишним књигама; обезбеђивање решења одговарајућег органа Града Београда и стављања ван снаге решења број 463-1793/98 о додели локације предузећу „Напред“ из Београда; пружање доказа којима се утврђује рок закупцима локала на предметној локацији о коришћењу истих до привођења земљишта намени; пружање доказа о покретању поступка за доношење планског акта за предметну локацију на име тужиоца. Обавезе које су преузели предметним уговором и анексима истог тужени нису испунили.

Тужилац је на рачуне оба тужена уплаћивао износе који су предмет овог спора и то 3.341.500,00 динара на име противвредности 50.000 евра по одредби члана 9. уговора о заступању од 01.11.2003. године, 2.565.000,00 динара и 6.570.000,00 динара, на име предујма за извршење неизвршених обавеза из члана 5. I анекса уговора о заступању од 16.02.2004. године, а 66.000 евра и 67.766 евра на име исплате купопродајне цене за стан у ..., ..., који износ је тужилац касније платио продавцу. Дописом од 25.05.2004. године, тужилац је обавестио тужене да се уговор о заступању закључен 01.11.2003. године, сматра раскинутим због некавалитетног и неблаговременог извршавања обавеза и излагања тужиоца ненадокнадивој штети насталој услед наступања тужених у медијима, за које нису имали никакво одобрење. Тужилац је дописом позвао тужене да му у року од седам дана од дана пријема дописа поднесу извештај о свом досадашњем раду, као и о трошковима које су имали, те да у истом року изврше повраћај преосталих новчаних средстава која се код њих налазе на основу извршавања договореног уговором о заступању од 01.11.2003. године (тужба је поднета 15.06.2004. године).

Тужена ББ није потписала предметни уговор о заступању и пратећа два анекса, међутим, испуњавала је обавезе уговорене предметним уговором и анексима тог уговора и у том циљу тужиоцу испоставила рачун број 2 од 17.02.2004. године, фактуру 04/4 од 29.03.2004. године, рачун број 1 од 12.11.2003. године, који су снабдевени њеним потписом и печатом, а где је наведено да се издају управо на основу предметног уговора о заступању и пратећих анекса. Тужилац је по наведеним рачунима извршио уплату по фактури 04/4 од 29.03.2004. године и рачуну број 2 од 17.02.2004. године на приложени рачун тужене ББ, док је по рачуну број 1 од 12.11.2003. године уплата извршена на рачун туженог АА. Тужена ББ је 17.03.2004. године поднела суду предлог за доношење решења које замењује уговор о откупу стана, као пуномоћник предлагача ГГ и активно је учествовала у свим договорима тужиоца и туженог АА у вези испуњења предметног уговора и анекса тог уговора. У том периоду је са туженим АА била у ванбрачној заједници.

Противтужбом од 11.09.2014. године тужени АА је тражио да суд обавезе тужиоца да му исплати износ од 365.000 евра, са каматом, тврдећи да је закључен протокол о сарадњи по ком је туженом требало да припадне износ од 900.000 евра, а

тузилац му је исплатио износ од 535.000 евра. Текст протокола на који се тужени АА позвао није потписан, нити заведен код тужиоца.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања правилно су одлучили нижестепени судови када су усвојили захтев тужиоца и утврдили да су раскинути предметни уговор о заступању и анекс I и II тог уговора и када су обавезали туженог АА да са туженом ББ исплати тужиоцу одређене новчане износе (ближе одређене у ставу првом изреке другостепене пресуде), а одбили, као неоснован противтужбени захтев туженог АА.

Нижестепени судови су правилно утврдили да су предметни уговор и анекси тог уговора закључени између парничних странака раскинути. Наиме, уговор о заступању, као и његови анекси, по својој правној природи су уговор о налогу у смислу члана 749., 765. став 1. и 766. став 1. Закона о облигационим односима - ЗОО („Службени гласник СФРЈ“ број 29/78, 39/85, 45/89, 57/89 и 31/93), па код утврђеног да је тужилац туженима отказао налог дописом од 25.05.2004. године, јер тужени нису испунили своје обавезе преузете предметним уговором и анексима, што је наведено и у анексу II уговора о заступању од 31.03.2004. године, да је тужилац испунио све своје обавезе у складу са уговором о заступању и I анекса уговора о заступању, то је тужилац имао право да раскине предметни уговор и анексе уговора изјавом у смислу члана 124. ЗОО, што је он и учинио достављањем туженима наведеног дописа од 25.05.2004. године. С обзиром на то да су тужени 2.565.000,00 динара, 6.570.000,00 динара, 66.000 евра и 67.766 евра примили на име испуњења обавеза које нису испунили, то је правилан закључак нижестепених судова да су дужни да те износе тужиоцу врате са каматом у смислу одредбе члана 132. став 5. ЗОО.

Другостепени суд је закључио и да тужени АА није доказао да има потраживање према тужиоцу у износу од 365.000 евра, што је био дужан у смислу члана 220. и 223. став 2. ЗПП, због чега је одбијен, као неоснован његов противтужбени захтев.

С обзиром да је чланом 765. став 1. ЗОО прописано да, налогодавац може одустати од уговора, то нису од утицаја на другачију одлуку наводи ревизије којима се указује да тужилац, као налогодавац није могао да откаже уговор и његове анексе, већ једино да одустане од уговора. Ово стога, што се у овом случају одустанак од уговора може сматрати отказом од стране тужиоца, као налогодавца.

Одредбом члана 75. став 2. ЗОО је прописано да, уговор закључен под немогућим одложним условом је ништав, а немогући раскидни услов сматра се непостојећим. Одредбом члана 78. ЗОО је прописано да, кад дејство уговора почиње од одређеног времена, сходно се примењују правила о одложном услову, а кад уговор престане да важи по истеку одређеног рока, сходно се примењују правила о раскидном услову. Стога, нису од утицаја наводи ревизије којима се указује да другостепени суд није применио одредбу члана 78. ЗОО и да судови своју одлуку заснивају на члановима анекса I и II уговора, који су апсолутно ништави, с обзиром на то да предмет тужбеног захтева је раскид закљученог уговора о заступању и његових анекса и враћање одређених исплаћених новчаних износа.

Имајући у виду напред наведено, по оцени Врховног касационог суда, правилно је другостепени суд применио материјално право када је одбио жалбу туженог АА и потврдио првостепену пресуду у ожалбеном делу.

При томе, није неопходно даље детаљно образлагати пресуду којом се ревизија одбија као неоснована, већ се тужени као ревидент упућује на образложење побијане пресуде да се непотребно не би понављало, у смислу одредбе члана 405. став 2. ЗПП.

Одлука о трошковима поступка донета је према успеху странака у овој парници у смислу члана 149. ЗПП.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 405. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић